

Arquitectura tradicional del valle / Arquitectura tradicional de la vall / Architecture traditionnelle de la vallée / Traditional architecture of the valley

Et recomanem un passeig pels pobles de la vall a on podràs observar cases senyorials dels segles XVI-XVII, rentadors i abeuradors, molins fariners i d'altres elements de l'arquitectura tradicional aranesa. Destaquem:

We recommend a stroll through the villages of the valley where you will be able to observe the manor houses from the XVI-XVII centuries, public washing basins, animal drinking troughs, flour mills and other traditional Aranese architectural elements. Most noteworthy:

Casas Señoriales / Cases Senyorial / Maisons seigneuriales / Manor Houses:

- * Cò de Brastet (Unha)
- * Cò de Paulet (Arties)
- * Cò de Portolà (Arties)
- * Cò de Peirjoan (Escunhau)
- * Cò de Ròdes (Vielha)
- * Lavaderos/Rentadors/Lavoirs/Washing Basins : Es Bòrdes, Vilamòs, Bossòst

Te recomendamos un paseo por los pueblos del valle donde podrás observar casas señoriales de los siglos XVI- XVII, lavaderos y abrevaderos, molinos harineros y otros elementos de la arquitectura tradicional aranesa. Destacamos:

Nous recommandons une promenade à travers les villages de la vallée au cours de laquelle vous pourrez observer les maisons seigneuriales des XVIe et XVIIe siècles, lavoirs, abreuvoirs, moulins à farines et autres éléments de l'architecture traditionnelle aranaise. A voir:

Guies culturals / Guías culturales / Guides culturels / Cultural tourist guides

Aran Cultura
(+34) 630 781 701
www.arancultura.com

Exciting Pyrenees
(+34) 973 643 325
www.excitingevents.es

Camins
(+34) 973 642 444
www.camins.net

Ricard Natura Cultura
(+34) 676 131 722
www.ricardnaturacultura.com

Museos y lugares que no te puedes perder / Museus i llocs que no et pots perdre / Musées et lieux à ne pas manquer / Museums and places you can not miss

1 Musèu dera Val d'Aran - Vielha

Petita síntesi de la història de la vall, des de la formació dels Pirineus fins a l'actualitat. D'especial interès són 2 obres d'escultura romànica en fusta de gran qualitat. Obert tot l'any. Consultar horaris.

Pequeña síntesis de la historia del valle, desde la formación de los Pirineos hasta nuestros días. De especial interés son 2 obras de escultura románica en madera de gran calidad. Abierto todo el año. Consultar horarios.

Présentation de l'histoire de la région, de la formation des Pyrénées jusqu'à nos jours. A voir en particulier : deux sculptures romanes en bois de grande qualité. Ouvert toute l'année. Consulter les horaires.

A summary of the history of the region from the creation of the Pyrenees to today. The 2 Romanesque wooden sculptures, which are in excellent condition, are of special interest. Consult timetables.

2 Musèu de Joanchiquet - Vilamòs

Casa tradicional dels segles XVII-XIX que representa com es vivia a la vall en aquella època. Obert tot l'any. Consultar horaris.

Casa tradicional de los siglos XVII-XIX que representa como se vivía en el valle en la época. Abierto todo el año. Consultar horarios.

Maison traditionnelle des XVIIe - XIXe siècles qui présente le mode de vie de l'époque. Ouvert toute l'année. Consulter les horaires.

Traditional home from the XVII-XIX centuries which represents how the people lived in the valley at that time. Open all year. Consult timetables.

3 Fabrica dera Lan - Vielha

Petita indústria construïda a finals del S. XIX destinada a convertir la llana en madeixa. Conserva la maquinària original. Obert a l'estiu. Resta de l'any consultar visites guidades.

Pequeña industria construida a finales del S. XIX destinada a convertir la lana en madeja. Conserva la maquinaria original. Abierto en verano. Resto del año consultar visitas guiadas.

Petite fabrique construite à la fin du XIXe siècle pour la conversion de la laine en une pelote. La machinerie originale est conservée. Ouvert l'été. Le reste de l'année, nous consulter pour des visites guidées.

Small industry built at the end of the XIX century for the transformation of wool into skeins. The original machinery is preserved. Open in summer months. For remainder of year consult guided visits.

4 Mòla de Salardú

Antic molí de farina en bon estat de conservació. Obert a l'estiu. Resta de l'any consultar visites guidades.

Antiguo molino de harina, en buen estado de conservación. Abierto en verano. Resto del año consultar visitas guiadas.

Ancien moulin à farines, en bon état de conservation. Ouvert l'été. Le reste de l'année, nous consulter pour des visites guidées.

Old flour mill in a good state of conservation. Open in summer months. For remainder of year consult guided visits.

5 Mina Victòria - Arres

Antiga mina del S. XIX-XX dedicada a l'explotació del zinc. En el recorregut es visita l'interior d'una de les galeries. Obert a l'estiu. Consultar horaris. Antigua mina del S. XIX-XX dedicada a la extracción de zinc. En el recorrido se visita el interior de una de las galerías. Abierta en verano. Consultar horarios.

Ancienne mine du XIXe-XXe siècle qui servait à l'extraction du zinc. L'itinéraire de visite permet de pénétrer à l'intérieur d'une des galeries. Ouvert l'été. Consulter les horaires. Old mine from the XIX-XX centuries dedicated to the extraction of zinc. On the tour you will visit the interior of one of the galleries. Open in summer. Consult timetables.

6 PyrenMuseu - Salardú

Recorregut per la història del pirineisme que va permetre el descobriment de les altes valls dels Pirineus. Obert tot l'any. Consultar horaris.

Recorrido por la historia del pirineísmo, que permitió el descubrimiento de los altos valles de los Pirineos. Abierto todo el año. Consultar horarios.

Voyage à travers l'histoire du pyrénéisme et de ses explorateurs qui ont permis la découverte des hautes vallées des Pyrénées. Ouvert toute l'année. Consulter les horaires.

A tour through the history of "Pyreneism", which permitted the discovery of the high mountain valleys of the Pyrenees. Open all year. Consult timetables.

7 Musèu dera Nhèu - Unha

Ens mostra la importància de la neu a la vida quotidiana de la vall i la seva evolució. Obert tot l'any. Consultar horaris.

Muestra la importancia de la nieve en la vida cotidiana del valle y su evolución. Abierto todo el año. Consultar horarios.

I montre l'importància de la neu dans la vie quotidienne de la vallée et son évolution. Ouvert toute l'année. Consulter les horaires.

Shows the importance of snow in the daily life of the valley along with the evolution of the snow. Open all year. Consult timetables.

8 Musèu deth Corrau - Baguerge

Col·lecció de més de 2500 instruments agrícoles i de la vida quotidiana tradicional. Obert a l'estiu. Resta de l'any consultar horaris.

Colección de más de 2500 instrumentos agrícolas y de la vida cotidiana tradicional. Abierto en verano. Resto del año consultar horarios.

Collection de plus de 2500 instruments agricoles et de la vie quotidienne traditionnelle. Ouvert l'été. Le reste de l'année, consulter les horaires.

Collection of more than 2500 traditional, agricultural and daily life instruments and tools. Open in summer months. Remainder of the year consult timetables.

9 Petit Musèu dera Escòla d'Arròs

Mostra, amb objectes originals, com era una petita escola rural a mitjans del segle passat. Consultar horaris Archiu Generau d'Aran.

Muestra, con objetos originales, como era una pequeña escuela rural a mediados del siglo pasado. Consultar horarios Archiu Generau d'Aran.

Exposition d'objets d'époque montrant comment était une petite école rurale au milieu du XXe siècle. Consulter les horaires auprès de Archiu Generau d'Aran.

Original objects are on display showing what a small, rural school was like in the middle of the last century. Consult timetables – Archiu (Archives) Generau d'Aran.

www.visitvaldaran.com

#HERITAGE
to discover past

#PATRIMONI
à découvrir
por descubrir

#PATRIMONIO
per descobrir
per un passat
Tot un passat

Era essència dels Pirineus

VAL D'ARAN

Musèu dera Val d'Aran.
Major 26, VIELHA. 973 641 815
info.museu@aran.org.

Ecomusèu Cò de Joanchiquet.
Major. VILAMOS. 973 641 815
info.museu@aran.org.

Fabrica dera Ian.
Major. VIELHA. 973 641 815
info.museu@aran.org

Musèu dera Nhèu.
Sta. Eulàlia 17-19, UNHA.
973 644 030

Musèu eth Corrau.
BAGERGUE. 973 640 193

Torisme Val d'Aran

VIELHA
Sarralèra, 10 / 25530 Vielha
Tel. (+34) 973 64 01 10
o.torisme@aran.org

SALARDÚ
Trauèssa Balmes, 2 / 25598 Salardú
Tel. (+34) 973 64 51 97
o.torisme@aran.org

ARTIES
(+34) 608 50 37 59
BOSSÒST
(+34) 973 64 72 79
LES
(+34) 973 64 73 03

TOULOUSE
39 rue Pharaon / 31000 Toulouse
Tel. 0033 5 34 33 76 30 /
06 47 44 30 66
toulouse.aran-baqueira@aran.org

ARTIES (+34) 608 50 37 59
BOSSÒST (+34) 973 64 72 79
LES (+34) 973 64 73 03

PyrenMuseu.
Plaça Major, SALARDÚ.
973 645 814
pyrenmuseu@gmail.com

Mina Victòria.
ARRÈS. 973 641 815
info.museu@aran.org

Petit Museu dera Escòla.
Archiu Generau d'Aran.
ARRÒS. 973 642 569

foment
TURISME VAL D'ARAN

Conselh Generau
d'Aran

Pyrenees
GARROTXA

Edició: Abril 2019

Un dels secrets ocults del Pirineu: Ruta Romànica d'Aran

La riquesa artística que acull la Val d'Aran és un dels tresors millor guardats del Pirineu. La Val d'Aran ens ha llegat un patrimoni artístic complet i variat. Complet perquè disposa de magnífics exemplars estilístics de totes les èpoques. Variat perquè la producció artística abasta totes les disciplines (arquitectura, pintura i escultura), executades a vegades amb exquisida mestria i altres amb entranyable ingenuïtat.

A partir de la fi del segle XI, i sobretot, durant els segles XII i XIII, gràcies a una situació econòmica favorable, van ser construïdes un gran nombre d'esglésies i capelles, que, malgrat una datació tot sovint tardana, encara mostren la tradició arquitectònica del primer estil romànic.

La rusticitat i la ingenuïtat de l'escultura en pedra contrasten altament amb l'excepcional qualitat de les obres esculpides en fusta, entre les quals destaquen l'impressionant bust del Crist de Mijaran i el Crist de Salardú, estilísticament molt propers.

A més de la interessant policromia que cobreix aquestes escultures de fusta i dels retaules gòtics, l'art pictòric es manifesta especialment als murs de les esglésies, que prenen color amb sorprenents i emotives escenes d'estil romànic, gòtic i renaixentista.

Un paisatge natural sembrat pel pas històric de cultures prehistòriques, de romans i posteriorment, de cristians, fa de tota la Val d'Aran un museu d'art i història, de visita obligada, que tenim l'oportunitat de gaudir a través de la Ruta Romànica d'Aran.

Uno de los secretos ocultos del Pirineo: Ruta Románica de Aran

La riqueza artística que acoge la Val d'Aran es uno de los tesoros mejor guardados del Pirineo. Este valle nos ha legado un patrimonio artístico completo y variado. Completo porque dispone de magníficos ejemplos estilísticos de todas las épocas. Variado porque la producción artística abarca todas las disciplinas (arquitectura, pintura y escultura), ejecutadas a veces con exquisita maestría y otras con entrañable ingenuidad.

A partir del fin de siglo XI, y sobre todo, durante los siglos XII y XIII, gracias a una situación económica favorable, fueron construidas un gran número de iglesias y capillas, que pese a una datación a menudo tardía, aún muestran la tradición arquitectónica del primer estilo románico.

La rusticidad y la ingenuidad de la escultura en piedra contrastan altamente con la excepcional calidad de las obras esculpidas en madera, entre las cuales destacan el impresionante busto del Cristo de Mijaran y el Cristo de Salardú, estilísticamente muy cercanos.

Además de la interesante policromía que cubre estas esculturas en madera y de los retablos góticos, el arte pictórico se manifiesta especialmente en los muros de las iglesias, que toman color con sorprendentes y emotivas escenas de estilo románico, gótico y renacentista.

Un paisaje natural sembrado por el paso histórico de culturas diversas, hace de todo el valle un museo de arte e historia, de visita obligada, que tenemos la oportunidad de disfrutar a través de la Ruta Románica de Aran.

Un des secrets cachés des Pyrénées: Route de l'Art Roman de l'Aran

La richesse artistique qu'offre le Val d'Aran est un des trésors les mieux conservés des Pyrénées. Cette vallée nous a légué un patrimoine artistique complet et varié. Complet par ses magnifiques exemplaires de style de toutes les époques. Varié par la production artistique s'étendant dans tous les domaines (architecture, peinture et sculpture), composées parfois, d'une maîtrise délicate et d'autres d'une naïveté attachante.

A partir de la fin du XIe siècle, et surtout, pendant les XIIe et XIIIe siècles, grâce à une situation économique favorable, un grand nombre d'églises et chapelles furent construites, qui malgré leur datation souvent tardive, témoignent encore de la tradition architecturale du premier style roman.

La rusticité et la naïveté de la sculpture en pierre est un fort contraste avec l'exceptionnelle qualité des œuvres sculptées en bois, entre lesquelles se détache l'impressionnant buste du Christ de Mijaran et le Christ de Salardú, de style très proche.

Outre l'intéressante polychromie qui caractérise ces sculptures en bois et les retables gothiques, l'art pictural se manifeste surtout sur les murs des églises, qui se parent de couleurs au travers de scènes aussi émouvantes que surprenantes, de style roman, gothique et Renaissance.

Un paisaje natural sembrado por el paso histórico de culturas prehistóricas, de romanos y más tarde, de cristianos, hace de toda la vallée un museo de arte e historia, de visita obligatoria, que nos podemos aprovechar a través de la Route de l'Art Roman d'Aran.

One of the hidden secrets of the Pyrenees: The Romanesque Itinerary of Aran

The artistic riches found in Val d'Aran are some of the best kept treasures of the Pyrenees. This valley has left us a complete and varied artistic patrimony. Complete because it holds magnificent stylistic examples from each era and varied given that the artistry extends through each discipline (architecture, painting and sculpture); being completed at times with exquisite mastery and others with remarkable ingenuity.

Towards the end of the 11th century and most of all during the 12th and 13th centuries (thanks to a positive economic period) a great number of churches and chapels were built in Aran, which despite often late dating still show the architectural tradition of the first Romanesque style.

The rustic and ingenious nature of the rock sculpture significantly contrasts with the exceptional quality of the wooden formed works of art among which stands out the incredible bust of the Mijaran Christ and the Salardú Christ both being stylistically similar.

In addition to the fascinating multicolour decoration covering these wooden sculptures and Gothic altarpieces, pictorial art is especially present on the walls of the churches which are coloured by striking and moving scenes in the Romanesque, Gothic and Renaissance styles.

The natural landscape shaped by the historic passing of prehistoric cultures from the Romans and later the Christians converts the entire valley into an art and history museum. There are a number of obligatory visits we have the opportunity to enjoy along the Romanesque Itinerary of Aran.

Ruta Romànica d'Aran / Ruta Románica de Aran / Route de l'Art Roman de l'Aran / The Romanesque Itinerary of Aran

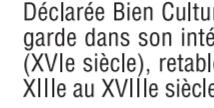

ARTIES: Sta. Maria d'Arties

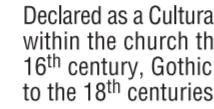
Declarada Bé Cultural d'Interès Nacional, a més de la arquitectura romànica l'església guarda a l'interior un ric **conjunt de pintura mural renaixentista** (s. XVI), retaules d'estils gòtic i barroc, així com nombrosa imatgeria dels segles XIII al XVIII.

Declarada Bien Cultural de Interés Nacional, además de su arquitectura románica la iglesia guarda en el interior un rico **conjunto de pintura mural renacentista** (s. XVI), retablos de estilos gótico y barroco, así como nombrosa imaginería de los siglos XIII al XVIII.

Déclarée Bien Culturel d'Intérêt National, de plus de son architecture romane l'église garde dans son intérieur un riche **ensemble de peinture murale de la renaissance** (XVIe siècle), retables de style gothique et baroque, ainsi que d'imagerie variée du XIIIe au XVIIIe siècle.

BAGERGUE: St. Fèlix de Bagergue

Església romànica de nau única construïda al llarg dels segles XI i XII. A l'interior conserva una rústica **estela funerària** tardoromànica, reutilitzada com a peu de l'altar major així com una reproducció de la **creu romànica** que actualment s'exposa al Museu Nacional d'Art de Catalunya (MNAC).

Iglesia románica de nave única construida a lo largo de los siglos XI y XII. En el interior conserva una rústica **estela funeraria** tardorromana, reutilizada como pie del altar mayor, así como una reproducción de la **cruz románica** que actualmente se expone en el Museo Nacional de Arte de Catalunya (MNAC).

BETLAN: St. Pèir de Betlan

Aquesta petita església preserva la talla policromada de la Verge des Nheus, un tenant d'altar i una bonica pica romànica.

Esta pequeña iglesia posee la talla policromada de la Virgen de las Nieves, un pie de altar y una bonita pila románica.

Cette petite église possède la sculpture polychromée de la Vierge des Neiges, un pied d'autel et de beaux fonts baptismaux de l'Art Roman.

Un des secrets cachés des Pyrénées: Route de l'Art Roman de l'Aran

La richesse artistique qu'offre le Val d'Aran est un des trésors les mieux conservés des Pyrénées. Cette vallée nous a légué un patrimoine artistique complet et varié. Complet par ses magnifiques exemplaires de style de toutes les époques. Varié par la production artistique s'étendant dans tous les domaines (architecture, peinture et sculpture), composées parfois, d'une maîtrise délicate et d'autres d'une naïveté attachante.

A partir de la fin du XIe siècle, et surtout, pendant les XIIe et XIIIe siècles, grâce à une situation économique favorable, un grand nombre d'églises et chapelles furent construites, qui malgré leur datation souvent tardive, témoignent encore de la tradition architecturale du premier style roman.

La rusticité et la naïveté de la sculpture en pierre est un fort contraste avec l'exceptionnelle qualité des œuvres sculptées en bois, entre lesquelles se détache l'impressionnant buste du Christ de Mijaran et le Christ de Salardú, de style très proche.

Outre l'intéressante polychromie qui caractérise ces sculptures en bois et les retables gothiques, l'art pictural se manifeste surtout sur les murs des églises, qui se parent de couleurs au travers de scènes aussi émouvantes que surprenantes, de style roman, gothique et Renaissance.

Un paisaje natural sembrado por el paso histórico de culturas prehistóricas, de romanos y más tarde, de cristianos, hace de toda la vallée un museo de arte e historia, de visita obligatoria, que nos podemos aprovechar a través de la Route de l'Art Roman d'Aran.

BETREN: St. Estève de Betren

Edifici construït entre els s. XIII-XIV, embolcalla de manera molt harmònica dos llenguatges estilístics diferents: el romànic i el gòtic. La nova concepció s'imposa a la monumental **portalada gòtica** amb representació narrativa.

Edificio construido entre los s. XIII-XIV, engloba de manera muy armónica dos lenguajes estilísticos diferentes: el románico y el gótico. La nueva concepción se impone en la monumental **portalada gótica** con representación narrativa.

Édifice construit entre les XIIIe et XIVe siècle, qui englobe de manière très harmonieuse deux langages de style différents: l'Art Roman et l'Art Gothique. La nouvelle conception s'impose dans le grand **portail gothique** avec une représentation narrative.

Church built between the 13th and 14th centuries which harmoniously brings together two different stylistic languages: the Romanesque and Gothic. This new conception impresses the visitor with its monumental **Gothic facade** and its narrative representation.

BOSSÒST: Mair de Diu dera Purificación de Bossòst

Magnífic exponent del romànic d'Aran per la seva unitat estilística, l'església compta amb dues portalades amb timpans, columnes i capitells decorats, així com una imponent torre campanar.

Declarada Bé Cultural d'Interès Nacional.

CASAU: St. Andrèu de Casau

Destacar les piques, baptismal i beneitera, la marededú gòtica i una casulla del s. XVI.

Destacar las pilas bautismal y del agua bendita, la virgen gótica y una casulla del siglo XVI.

L'église conserve des éléments de grand intérêt comme les fonts baptismaux et le bénitier, la vierge gothique et une chasuble du XVIe siècle.

One of the hidden secrets of the Pyrenees: The Romanesque Itinerary of Aran

The artistic riches found in Val d'Aran are some of the best kept treasures of the Pyrenees. This valley has left us a complete and varied artistic patrimony. Complete because it holds magnificent stylistic examples from each era and varied given that the artistry extends through each discipline (architecture, painting and sculpture); being completed at times with exquisite mastery and others with remarkable ingenuity.

Towards the end of the 11th century and most of all during the 12th and 13th centuries (thanks to a positive economic period) a great number of churches and chapels were built in Aran, which despite often late dating still show the architectural tradition of the first Romanesque style.

The rustic and ingenious nature of the rock sculpture significantly contrasts with the exceptional quality of the wooden formed works of art among which stands out the incredible bust of the Mijaran Christ and the Salardú Christ both being stylistically similar.

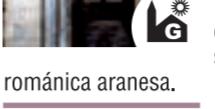
In addition to the fascinating multicolour decoration covering these wooden sculptures and Gothic altarpieces, pictorial art is especially present on the walls of the churches which are coloured by striking and moving scenes in the Romanesque, Gothic and Renaissance styles.

The natural landscape shaped by the historic passing of prehistoric cultures from the Romans and later the Christians converts the entire valley into an art and history museum. There are a number of obligatory visits we have the opportunity to enjoy along the Romanesque Itinerary of Aran.

ESCUÑHAU: St. Pèir d'Escunhau

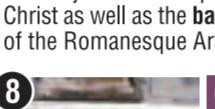
Tant la rica i sorpentina **portalada**, presidida pel Crist Crucificat, com la **pica baptismal** que guarda a l'interior, sintetitzen perfectament els principals símbols de l'escultura romànica aranesa.

Tanto la rica y sorprendente **portada**, presidida por el Cristo Crucificado, como la **pila bautismal** de su interior, sintetizan perfectamente los principales motivos de la escultura románica aranesa.

Aussi bien la rica et surprenante **portail**, présidé par le Christ Crucifié, comme les **fonds baptismaux** dans son intérieur, résument parfaitement les principaux motifs de la sculpture romane du Val d'Aran.

GAUSAC: St. Martin de Gausac

En aquesta església gòtica hi descobrirem algunes obres d'estil romànic, possiblement corresponents a una construcció anterior: el **Crist esculpit del nàrtex** i sobre tot la **pica baptismal**, una de les més decorades d'Aran.

En esta iglesia gótica descubriremos algunas obras de estilo románico, que posiblemente corresponden a una construcción anterior: el **Christ esculpido del nártex** y sobre todo la **pila bautismal**, una de las más decoradas de Aran.

Dans cette église gothique nous découvrirons quelques œuvres de style roman, qui surent correspondent à une construction antérieure: le **Christ sculpté du narthex** et surtout les **fonds baptismaux**, unes des plus décorées du Val d'Aran.

In this Gothic church the visitor discovers some Romanesque style pieces that possibly correspond to a previous construction. These being the **Christ sculpture** from the atrium and the **baptismal font** which is one of the most decorated in Val d'Aran.

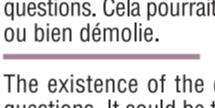

LES: St. Blas de Les

La mateixa existència de la capella, al costat de la Baronia de Les, planteja diversos interrogants. Podria tractar-se de l'absis d'una edificació de majors dimensions, inacabada o bé esfondrada.

La misma existencia de la capilla, al lado de la Baronía de Les, plantea múltiples interrogantes. Podría tratarse de un abside de una edificación de mayores dimensiones, inacabada o bien derrumbada.

L'existence même de la chapelle, à côté de la Baronie de Les, soulève de nombreuses questions. Cela pourrait être l'abside d'une construction de grandes dimensions, inachevée ou bien démolie.

SALARÐU: St. Andreu de Salardú

L'església, en la transició del romànic al gòtic, guarda la talla del **Crist de Salardú**, obra mestra de la imatgeria romànica (s. XII). Un magnífic **conjunt pictòric renaixentista** dels s. XVI-XVII decora els murs.

La iglesia, en la transición del románico al gótico, guarda la talla del **Cristo de Salardú**, obra maestra de la imaginaria románica (siglo XII). Un magnífico **conjunto pictórico renacentista** de los siglos XVI-XVII decora sus muros.

L'église, dans la transition de l'Art Roman à l'Art Gothique, conserve la sculpture du **Christ de Salardú**, chef d'œuvre de l'imagerie de l'Art Roman (XIIe siècle). Un magnifique **ensemble de peinture de la renaissance** des XVIe et XVIIe siècle décore ses murs.